

Národní akční program

bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

pro období 2015 – 2016

Schváleno Radou vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
dne 19. prosince 2014

Úvod

Národní akční program bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) pro období 2015 – 2016 je realizačním dokumentem Národní politiky BOZP, schválené Usnesením vlády č. 920 ze dne 23. července 2008. Ta stanoví základní priority a cíle v oblasti BOZP a ukládá Radě vlády pro BOZP jejich rozpracování do konkrétních krátkodobých a střednědobých úkolů, včetně stanovení termínů a odpovědnosti za jejich splnění. Současně je Radě vlády uloženo průběžně plnění stanovených úkolů sledovat, vyhodnocovat a aktualizovat podle vývoje a potřeb v oblasti BOZP.

Národní akční program BOZP pro období 2015 – 2016 úzce navazuje na program předchozího období let 2013 – 2014, který stanovil prioritní opatření, mezi něž především patří dlouhodobě očekávané řešení problematiky úrazového pojištění a s ním spojená řada nástrojů k celkovému zkvalitnění úrovně BOZP, související motivace, podpora prevence a rehabilitace poškození zdraví z práce, vzdělávání, výzkumu a osvěty, samozřejmě za předpokladu zajištění financování této oblasti především z prostředků úrazového pojištění.

Pro období 2015 - 2016 se do Národního akčního programu BOZP již promítá i část opatření ze „Strategického rámce pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2014 - 2020“, přijatého Komisí Evropské unie dne 6. června 2014, v němž Komise vyzývá členské státy k zapracování prioritních cílů EU v oblasti BOZP do národních strategií.

Národní akční program pro období 2015 – 2016 je rozvržen do sedmi základních priorit:

- I. **Zavedení funkčního systému úrazového pojištění** - opatření č. 1
- II. **Zajištění financování oblasti BOZP** - opatření č. 2, 3
- III. **Prevence pracovních rizik** – opatření č. 4, 5, 6
- IV. **Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů** - opatření č. 7, 8
- V. **Rehabilitace osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání** - opatření č. 9
- VI. **Vzdělávání specialistů v oblasti BOZP** - opatření č. 10, 11, 12
- VII. **Výzkum a vývoj** - opatření č. 13, 14, 15, 16, 17

Dále jsou stanovena **opatření v oblasti pracovně lékařských služeb, osvěty a propagace BOZP a v rámci mezinárodní spolupráce**, která by měla být v daném období plněna průběžně.

Hlavním úkolem pro toto období je příprava a přijetí nové právní úpravy systému úrazového pojištění, jehož základní součástí by měla být podpora prevence a rehabilitace. Dále budou probíhat práce na přípravě nové právní úpravy k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení.

Mezi další prvořadě úkoly národního programu bude patřit realizace přijatých opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví ve školách a školských zařízeních a při praktické přípravě mládeže na povolání, podpora výzkumu a zvyšování úrovně odborného vzdělávání v oblasti BOZP.

Ke zkvalitnění úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci by měla od roku 2015 přispět i podpora projektů financovaných z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost a Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, realizovaných v novém programovém období do roku 2020.

Opatření národního akčního programu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro období 2015 – 2016

I. Základní priority národního programu

Priorita I. - Zavedení funkčního systému úrazového pojištění

Opatření:

1. Sledovat průběh přípravy právní úpravy systému úrazového pojištění a spolupracovat na její přípravě, přitom prosazovat uplatňování prevence, rehabilitace a souvisejících motivačních nástrojů ke zlepšování úrovně BOZP.

Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP

Spolupráce: MPSV, MF ČR, MZ, Pracovní skupina Rady vlády pro národní dokumenty BOZP a pro úrazové pojištění

Termín: průběžně do splnění úkolu

Priorita II. – Zajištění financování systému BOZP

Opatření:

2. Připravit a projednat v Radě vlády návrh aktualizace Národní politiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně finančního zajištění jejího naplňování.

Zodpovědnost: MPSV, MF

Připraví: Pracovní skupina Rady vlády pro národní dokumenty BOZP a pro úrazové pojištění

Spolupráce: MZ, MŠMT, MPO, ČBÚ, sociální partneři

Termín: 30. září 2015

3. Při přípravě programového období 2014 – 2020 Evropského sociálního fondu uplatnit v rámci Operačního programu „Zaměstnanost“ a Operačního programu „Výzkum, vývoj a vzdělávání“ oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci se zaměřením na programy prevence a rehabilitace poškození zdraví z práce.

Zodpovědnost: MPSV, MŠMT

Spolupráce: Rada vlády pro BOZP

Kontrolní termín: 30. června 2015, dále průběžně

Priorita III. – Prevence pracovních rizik

Opatření:

4. Zpracovat a předložit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví.

Zodpovědnost: MPSV

Spolupráce: ČBÚ, MPO, MD, MV, MO, MŠMT, HK ČR

Kontrolní termín: 30. června 2015

5. Zpracovat a předložit návrh právní úpravy k zajištění zvláštní odborné způsobilosti obsluh stavebních strojů, které představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců, v návaznosti na ustanovení zákona č. 309/2006 Sb.

Zodpovědnost: MPO

Spolupráce: MPSV, ČBÚ, MD, MV, MO

Kontrolní termín: 31. prosince 2015

6. Zpracovat návrh aktualizace seznamu nemocí z povolání.

Zodpovědnost: MPSV, MZ

Spolupráce: Pracovní skupina pro aktualizaci seznamu nemocí z povolání
Rady vlády

Termín: 31. prosince 2016

Priorita IV. – Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů

Opatření:

7. Předložit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ve smyslu § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MPSV, MZ

Kontrolní termín: březen 2015

8. Připravit návrh právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví studentů vysokých škol, včetně evidence a dokumentace jejich úrazů, vzniklých v rámci studia.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MZ, MPSV

Kontrolní termín: březen 2015

Priorita V. - Rehabilitace po pracovním úrazu a nemoci z povolání

Opatření:

9. V rámci přípravy návrhu právní úpravy úrazového pojištění sledovat uplatňování systémového řešení ucelené rehabilitace osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání směřující ke zmírnění sociálních a ekonomických důsledků poškození zdraví z práce a ke zpětnému začlenění do pracovního procesu.

Zodpovědnost: MPSV

Spolupráce: MZ, MŠMT, MF

Kontrolní termín: červen 2015

Priorita VI. - Vzdělávání specialistů v oblasti BOZP

Opatření:

10. MPSV se bude nadále podílet svojí účastí v příslušných sektorových radách určených MŠMT pro tvorbu profesních kvalifikací na zpracování nových profesních kvalifikací nebo na revizi stávajících profesních kvalifikací v oblasti BOZP a usilovat o využití schválené profesní kvalifikace pro jejich zpracování do jiných právních předpisů, kde je daná odborná způsobilost fyzických osob požadována.

Zodpovědnost: MPSV, MŠMT

Spolupráce: MZ, ČBÚ, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády,
sociální partneři, odborné společnosti

Termín: období 2015 – 2016

11. Pokračovat ve zpracovávání metod, způsobů, popř. výukových materiálů, pro další vzdělávání odborně způsobilých osob podle zákona č. 309/2006 Sb., a spolupracovat v této věci s držiteli akreditací podle tohoto zákona.

Zodpovědnost: MPSV, MŠMT

Spolupráce: MZ, ČBÚ, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády,
sociální partneři, odborné instituce, akreditované subjekty

Termín: období 2015 – 2016

12. Vyhodnotit existující stupně, způsoby a formy dalšího vzdělávání dospělých v BOZP v České republice.

Zodpovědnost: MPSV, MŠMT

Spolupráce: MZ, ČBÚ, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády, sociální partneři, odborné instituce

Termín: 31. prosince 2016

Priorita VII. - Výzkum a vývoj

Opatření:

13. Prosazovat návrat původního systému financování výzkumných potřeb přímo na jednotlivých rezortech tak, aby příslušný rezort mohl přímo ovlivňovat zadávání a průběh projektů vědy a výzkumu, včetně nejvyšších kvalitativních ukazatelů hodnocení výsledků.

Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP

Spolupráce: MPSV, MZ, MŽP, Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády

Termín: 2015 - 2016

14. Aktualizovat priority výzkumu a vývoje BOZP v návaznosti na výzvy a klíčové cíle Strategického rámce EU pro BOZP na období 2014-2020. Projednat tyto priority v Radě vlády pro BOZP a doporučit konkrétní opatření k jejich realizaci.

Zodpovědnost: Stálý výbor pro vzdělávání a výzkum Rady vlády

Spolupráce: MPSV, MZ, MŠMT, ČBÚ, MD, MŽP, MV

Termín: 30. září 2016

15. Pokračovat ve výzkumu BOZP při práci s nanomateriály – monitorování prací s nanomateriály v rámci státního zdravotního dozoru, výzkum zdravotních dopadů expozice nanomateriálům, vývoj metod pro měření a odhad expozice, vývoj nástrojů prevence (OOPP).

Zodpovědnost: MZ, MPSV

Spolupráce: SZÚ, VÚBP

Termín: 31. prosince 2016

16. Pokračovat ve výzkumu problematiky muskuloskeletálních onemocnění se zaměřením na onemocnění bederní páteře související s prací, vývoj metod kvantifikace zátěže a ergonomických nástrojů prevence.

Zodpovědnost: MZ, MPSV

Spolupráce: SZÚ, VÚBP

Termín: 31. prosince 2016

17. Vyvíjet pracovní-fyziologické normy adaptované na stárnoucí populaci s ohledem na hodnocení zdravotní způsobilosti pro práci.

Zodpovědnost: MZ, MPSV

Spolupráce: SZÚ, VÚBP

Termín: 31. prosince 2016

II. Průběžně plněná opatření národního programu

Oblast pracovně lékařských služeb

18. V rámci systému celoživotního vzdělávání, ve spolupráci se vzdělávacími institucemi, nadále rozvíjet stávající kurzy a semináře pro zvýšení odborné kvalifikace poskytovatelů pracovně lékařských služeb a poskytovatelů zdravotních služeb posuzujících zdravotní způsobilost žáků a studentů při přípravě na budoucí povolání.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: SZÚ, odborné společnosti ČLS J. E. Purkyně, instituty postgraduálního vzdělávání

Termín: průběžně

19. Doporučovat u poskytovatelů pracovnělékařských služeb se způsobilostí v oboru všeobecné praktické lékařství a poskytovatelů v oboru praktické lékařství pro děti a dorost absolvování certifikovaného kurzu pracovního lékařství v trvání minimálně 150 hodin.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: SZÚ, odborné společnosti ČLS J. E. Purkyně, instituty postgraduálního vzdělávání

Termín: průběžně

20. Zachovat základní obor postgraduálního vzdělávání v pracovním lékařství (4 roky v zemích EU), vydat co nejdříve navržený vzdělávací program pro obor pracovní lékařství.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: odborné společnosti ČLS J. E. Purkyně

Kontrolní termín: 30. června 2015

Oblast osvěty a propagace BOZP

21. Napomáhat cestou preventivních programů kontrolních a dozorových orgánů „Bezpečný podnik“, „Bezpečné město“, „Bezpečná škola“, „Podnik podporující zdraví“ a „Zlatý Permon“, ke zvyšování úrovně BOZP a zlepšování pracovních podmínek, a propagovat tyto programy v Evropě.

Zodpovědnost: MPSV, SÚIP, dozorové orgány MZ, ČBÚ, MŠMT

Spolupráce: SZÚ, VÚBP, sociální partneři

Termín: průběžně

22. Zajistit tvorbu jednotné terminologie pro oblast BOZP v podobě Encyklopedie BOZP s ohledem na aktivity Evropské agentury bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (projekt OSH Wiki) ve spolupráci se zainteresovanými subjekty.

Zodpovědnost: MPSV, VÚBP

Spolupráce: MZ, MPO, MMR, MD, MO, MV

Termín: průběžně

23. Zpracovat návrh publikace jako praktického nástroje, který zvýší informovanost podnikajících fyzických a právnických osob v oblasti BOZP, včetně vyhrazených technických zařízení.

Zodpovědnost: MPSV, SÚIP, MPO

Termín: období 2015 – 2016

Kontrolní termín: 30. června 2015

Oblast mezinárodní spolupráce

24. Realizovat evropské informační a kontrolní kampaně zaměřené na oblast BOZP v úzké spolupráci se zainteresovanými resorty a sociálními partnery, například Evropskou kampaň o hodnocení rizik, Evropské síť podpory zdraví na pracovišti a koordinovat celostátní kampaně pro zaměstnavatele, které budou zaměřeny na zdravý životní styl zaměstnanců.

Zodpovědnost: MPSV, MZ, ČBÚ

Spolupráce: sociální partneři

Termín: průběžně